

КОНГРЕС УХВАЛЯЄ ЗАКОН ПРО БОНУС

ВАШИНГТОН. — Палата конгресменів ухвалила поважною більшістю голосів проект бонусового закону, на основі якого кождий ветеран може негайно дістати готівку за необхідну частину свого бонусового сертифікату.

При голосуванні за закон заявилося 356 конгресменів, проти всього 59, значить за закон обох сторонах голосували конгресмени без огляду на партії. За закон голосували: 279 демократів, 68 републіканців, 6 постіпуовців та всі 3 конгресмени з публіканської партії. Проти закону голосували: 31 републіканців та 28 демократів. Конгресмен Бірнс, предсідник палати, не потребував голосувати, але він просив, щоб його теж читати, і голосував за закон.

Увесь час, як на салі відбувалося голосування, на галерії сиділи представники трох ветеранських організацій і нотували, хто голосує проти закону. „Лобі“ ветеранів негайно взялося перепирати цей закон у палаті сенату.

ПЕРЕПАЛКА МІЖ СЕНАТОРАМИ І БАНКИРАМИ.

ВАШИНГТОН. — Підчас переслухання перед сенатським комітетом щодо амуцій сенатори закидали банкірам Морганові, Ламонтові й Гвінті, що вони зробили натиск на президента Вільсона, щоб він змінив свою політику неутраляності на приязню супроти альянтів.

Банкіри гостро відгрізалися на ці закиди. Ламонт призначив, що банкіри, котрі підписали альянтську позицію на 500 мільйонів доларів, заробили за це півдесята мільйона.

НОВА ФАРМЕРСЬКА ПОЛІТИКА УРЯДУ.

ВАШИНГТОН. — З Білого Дому подано детальніші подробиці про новий план фармерської політики, який ухвалено в загальних нарисах на конференції президента Рузвельта з провідниками фармерів у Біллі Домі.

Цілий план обертається коло консервування земельних багатств Америки. Обіймає він теж план аскурації земельних плодів. Він теж буде потривувати багато грошей.

ЗЕМЛЕТРУС І ОБВАЛ У КОЛЬОМБІ.

БОГОТА (Кольомбія). — У південній частині Кольомбії скоївся в п'ятницю вночі сильний землетрус, унаслідок котрого в багатьох місцях повстали обвали землі.

В одному селі, Ла Чорера, що лежить недалеко від міста Тукерес, згинали під обваленою землею від 200 до 300 осіб.

УРЯД ЗАКИДАЄ МІЛОНЕРАМ ПОДАТКОВІ КРУТАРСТВА.

ВАШИНГТОН. — Рада податкових апеляцій покидає відомому мультиміліонеру пілату Дію Покитові, що він предпідняв фальшиві податкові звіти з приходів у 1929-тім році. Кажуть урядники, що мільйонер записав у книжки, що він страив величезні мільйони на торговлі уділами, а в справі уділів на ділі не купував і не продав.

У цей спосіб, кажуть урядники, Дію Понт „заощадив“ собі на податку \$617,000.

ЗНАЙШЛИ НОВИЙ ЛІК.

РОЧЕСТЕР (Нью Йорк). — Д-р Едмонд Джослін, професор медицини в Гарвардському університеті, виголосив тут на зборах лікарів відчит про своє відкриття нового ліку на цукровий діабет.

Є це лік, подібний до давнішого винайденої інсуліни, але багато кращий. Передовсім не викликає він злої реакції по його вживанню.

На бактеріологічному семінарі в роцестерському університеті демонстровано потім лікарям, як можна при допомозі мікроскопа переконатися, на якого роду запалення легенів недужий хорув.

МІСТО ХОЧЕ НАНЯТИ КОПАЛЬНЮ.

ФІЛДЕЛЬФІЯ. — Поеадник цього міста предпоставив раді міських тростієв план заощадження місту гроша, який місто видає на топливо.

Радить він місту виарендувати вугольну копальню.

ЗНОВ МОРСЬКА ПОТВОРА.

ВІКТОРІЯ (Бритійська Колумбія). — Міський прокуратор і інспектор міських шкіл кажуть, що недалеко від Мечосина вони бачили на морю велику морську потвору з головою гейби коня та з тілом 15—100 стіп довжини.

СТРЮВ ЧУТТЯ.

РОЧЕСТЕР (Нью Йорк). — Лікарі признають містичною недугу Романа Спігела, вчителя гімнастики, боксу й пливання в роцестерському університеті, котрий страив чуття дотуку. Він спить, їсть, розмовляє й працює в нормальній спосіб, але в руках і ногах не має чуття, себто не чує, як його диткути. Він не чує як заціпає собі гудзики камізельки, натягає черевники на ноги або накладає капелюх на голову.

Лікарі відослали його до шпиталю й роблять докладні обсервації над цією дивною недугою.

ЯК ПОВОДИТИСЯ В ЧАСІ ПОЖАРУ.

У „ньюйоркським шпиталі знайдучи“ на Статен Айленді вибух у четвер зполюдия вогонь. У шпиталі було тоді 24 дітей. Нічна доглядка, що відкривала вогонь, негайно зарядила пожежні вправи в безпечне місце. Діти думали, що це вправи, а не справжній пожеж.

ЯК УКРАЇНЦІ КУПУЮТЬ МАЄТКИ У ЛЬВОВІ.

„Курер Львовський“ — це орган, що незважає хронічно на українську диломанку і бачить уже ноцями ріжні примари. Той „Курер“ у числі з 4. грудня помістив цілу статейку п. н. „Українці придбали великий об'єкт у Ринку“. З цієї довідуюся, що якась українська фірма купила великий дім фірми Ціпера в Ринку і невдовзі перебудує все в середині, щоб там могли приміститися нові українські фірми. „З цього видно, — пише „Курер“ — що в акції купування об'єктів у Львові українці йдуть крок за кроком вперед.“

А тепер послухаймо ще другої і третьої „автентичної“ інформації тогож „Курерка“ перед кількох днів: „Маслосоюз“ купив, мовляв, за 100,000 зл. філварок Маєрівка з 35 моргами на передмісті Львова. А далі: „Українці хотять купити гарну палату Поточних при вул. Кожерника. Посередничить, кажуть, Дрезденський Банк“.

Скільки в цьому всьому правди? Покищо нам відомо, що при кінці листопада 1935 р. купили кілька українців годиники в Ціпера, що „Маслосоюз“ вивозить масло в околиці Маєрівки і що неонди українськ ховіли би купити палату Поточних, якби Дрезденський Банк дав йому більшу позичку на рахунок обнижки платні...

ЗА ВИРАТУВАННЯ ТОПІЛЬНИКІВ.

Міністер внутрішніх справ відзначив „медалью за рятівні вчинки“ на нарадженні власного життя оці особи на терені тернопільського воеводства: Стефана Цимбалого, Теревовлі за вратування людини, що тонув; Антона Каландика із Заліщик за врятування жінки, що тонув; Корнила Осовського із Слобідки Янівської, пов. Теревовлі, за врятування дитини з води.

БАНКІР - ПИСЬМЕННИК ДЕФРАВДАНТОМ.

Парижський банкір Альберт Шварц і драматичний письменник Оскар Зальбон — це дві особи в одній постаті. Банковець вів добре інтереси, а автор написав комедію „Ніч є гарна“, що мала великий успіх. Одного дня банкір-письменник попав до тюрми за спроневерення 700 тисяч франків депозитів, що належали до клієнтів банку.

НЕ ПОВЕЗЛО...

В Сантос (Бразилія) заарештовано російського князя Ігоря Долгорукого. Він був членом III інтернаціоналу і посередником між урядом у Росії і Престесом. При нім знайдено важні речовини щодо комуністичної революції в Бразилії. Він фінансував комуністичний рух у Бразилії і мав бути в майбутньому комуністичним урядом в Бразилії великим урядником.

АРЕШТУВАННЯ ДЕФРАВДАНТІВ В ССР.

В Ташкенті арештовано 28 урядовців під замітом спроневерення на шкоду державного скарбу біля мільйона рублів.

БАГАТИЙ ЖЕБРАК.

В Отвоцьку помер на 101-му році життя Юзеф Кнот, що 60 літ займався професійно жебракою і з цього джерела зібрав біля 100,000 злотих в готівці й у вартісних паперах, а крім цього купив собі дім у Варшаві. Спадкоємцями Кнота є 4 сини і 11 унуків.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА НА ПОЛІСЬКИХ БАГНАХ.

В околиці села Береза, столинського повіту, занялися шувари і трави на багнистих луках. З причини сильного вітру пожежа в недовгий час обняла такий великий простір, що всяка рятункова акція показалася безуспішною. Вогонь пересувався в західному напрямі, перекидаючись з місця на місце, оминаючи в ізбагнений спосіб більші простори болот. Море вогню пересувалося з великою швидкістю, викликаючи серед населення паніку. Околиці Берези горіли цілу ніч, а на другий день запалилися луки в околицях Плотниці. Звідсіля перекинувся вогонь на багна лунинського і пинського повітів. В своєму поході вогонь дійшов аж до Годища (15 км. від Пінська). Тут вогонь розділився на два річчя: одне нищило околиці громади Пиньковичів, а друге підійшло під самий Пинськ, нищило околиці луки. Щойно великі дощі загасили цю велику пожежу, найбільшу, яку памятає Полісся.

БАНДА ПАЛІВ.

Прокручиря в Станиславові покінчила слідство проти банди палів, що за кілька років на терені Підкарпаття спричинила кілька підпалів. Підчас прокураторських доходохень виявилися, що всі майже пожежі в долині Пруту спричинили браття Махмаш, Мозес і Ной Тавн. У роках 1928—1934 згоріло там кілька хат, господарських будинок, віль і пансіонатів, а в цьому в самих Ославах Чорних 150 будинок. Тавн, як власник складів будівельного дерева, дбали про якнайбільший збут. Прімовичі собі дали об'єкт, намітивши кількох невідомих осібників підпалювали дім, а потім один з братів зголошувався до погорільців і пропонував за відступлення аскураційної поліції відбудову дім. Крім цього скуповували старі обезпечені діми й опісля пускали їх з димом. Таким чином доробилися значного маєтку. Підчас слідства виявилось, що в змові з ними були війт і секретар громади в Ославах, що видавали фальшиві вкази спаленого інвентаря, та тодішній командант постеруван, що відповідав кермував доходохенням.

ПРОЦЕС ЗА 8 ГРОШІВ.

В Дрогобичі відбулася розправа проти Андруха Лошарчина з Нагуевич, обвинуваченого за крадіж... 8 грошів і хусточку вартості 10 грошів. Суддя Ульман засудив обвинуваченого на тиждень арешту.

ЗНОВ ПОЛІТИЧНЕ ВБИВСТВО У СОВЕТАХ.

Згідно з вістками, що прийшли з Москви, у сибірському місті Бодайбо вбили керманча місцевих варстатів направи машини, Горчакова, що був прихильником руху Стаханова. Вбивство має політичне підложжя. Арештували трьох робітників, що їх підозрюють у співучасті в акції протисоветських кол.

РОЗІБРАНІ МОГИЛИ В ЛЕЖАЙСЬКІЙ ЦЕРКВІ.

Від 1920 року громадяни Лежайська уладжували що року дня 1. листопада панакхиду за поляглих героїв У. Г. А. Кожного року ставлено в церкві гарно прикрашену могилу з березовим хрестом. Аж минулого року після поставлення могили зайшов до церкви командант постерунку поліції, хлопців і приказав розібрати могилу.

Таким чином командант постерунку без дозволу священника господарив у церкві, приказуючи розібрати могилу. Взагалі відколи пов. староство став п. Богуславський, розпочався там протикраїнський курс. Заборонюють навіть Шевченківські концерти. Далі, не дозволяють поставити в Лежайську на лістну громадських радних українців, хоч до тепер засідали в міській раді два-три радні українці. Не дозволяють у святі „Українська Молодь Христові“ на похід і щойно по довгих трудах і заходах дозволили на обхід доволка церкви.

Загалом утруднений усякий культурно-освітній рух у повіті. Здається, що перед приходом до того повіту п. Богуславський був староство у Рівному і в Хомах. У кожному разі запровадив він у Лежайську політику цих нещасливих земель.

КАРА ЗА ВИНАРОВОДСТВО.

Посли німецького населення в Чехословаччині, д-р Люшка і Франк, малярського населення д-р Шнелле і польського д-р Вольф зложили в палаті спільне внесення в справі закону про виконання 134 § чехословачської конституції. Параслоф цей каже: „Всякий спосіб насильного винародовлювання цього принципу може закон признати проступком, за який наслідиться кара“. Внесення послів звизає уряд предпоставити проект закону про кару за насильне винародовлювання.

ЧОМУ НЕ ВДАЛАСЯ БРАЗИЛЬСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

Бразильські часописи подають ось-такі причини, чому не вдалась революція. Перша є та, що вночі 26 листопада полковник Нютон Кавальканти у Вілія Мілітар захопив і заарештував важніших комуністичних провідників і тим чином на самім початку спаралізував комуністичні плани. Друга причина була та, що самі комуністи приспипили революційний переворот: 3 дотеперішніх зізнань виходить, що загальна комуністична революція в Бразилії була планована на 5 грудня. Заскорі революційні розрухи в Наталі приспипили той план. В кожному разі 5 грудня поліція і війська були всюди на поготівлю.

ЗГАДУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ ЖЕРТВЕНІСТЬ НА „РІДНУ ШКОЛУ“

Львів. — На загальних річних зборах „Рідної Школи“ стверджено, що річний бюджет цієї установи вносить понад півтора мільйонів злотих. В минулому році зібрано титулом членських вкладок 20,919.18 злотих, шкільні оплати осягнули суму 300 тисяч злотих, а з добровільних датків вплинуло до каси головної управи 131,740.89 злотих. В 20 повітах треба було крім оплат до централі збирати гроші на вдержання шкіл Р. Ш. в своїх повітах. При тім стверджено, що староста робили величезні перешкоди в збірках на Р. Ш., забороняючи навіть коладу чи писанку.

Як відрадний прояв, читаємо у звіті Р. Ш. треба підкреслити, що не зважаючи на господарську кризу, еміграція зложила на Р. Ш. 26,232.23 зл., отже куди більше ніж минулого року. Перше місце займають українці Злучених Держав, що разом дали \$3,900, з чого через загально-народно американську установу „Обеднання“ вплинуло \$3,575.

Недобір „Рідної Школи“ досягнув цього року 82,723.40 злотих.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Офінор подає, що з нагоди Різдва французьке товариство „Огнище Миру“ влаштувало конкурс різдвяних пісень ріжних народів, в якому взяли участь і українці зі своїми колядками. Виступив з боку українців чоловічий хор під орудою А. Чехівського і здобув, як цього можна було надіятися, першество між шістьма іншими хорами. Перед виступом молодий студент Юрко Єремів виголосив французькою мовою реферат, що пояснював походження колядок та їх зміст. Український виступ зробив таке добре враження, що товариство „Огнище Миру“ думає відчинити українську секцію.

КАРДИНАЛ — ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНИ.

ПАРИЖ. — Офінор повідомляє, що єпископ Бодрієр, відомий учений і директор „Парижського Католицького Інституту“, що недавно зівстав іменованний кардиналом, є відомим приятелем України, і як такий зівстав в 1933 р. одноголосно вибраний почесним членом Французького Т-ва Українознавства в Парижі, з якого то вибрання єпископ був надзвичайно задоволений.

ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ.

ПАРИЖ. — Після довгої перерви українське музичне життя в Парижі починає відживати. Товариство ім. О. Кошиля заложило невеликий, але артистичний хор і живає заходів для заснування Українського Національного Хору, якого потребує вже відчувается багато років.

Офінор подає, що цю справу треба повитати, бо в Парижі від довгого часу нема порядного українського хору, а найліпші українські співаки співають по козацьких та російських хорах.

УКРАЇНСЬКА ХОРЕОГРАФІЧНА СТУДІЯ.

ПАРИЖ. — З інформації Офінора виходить, що невдовзі буде заснована в Парижі школа українського танку, яка на випадок успіху буде передблена в постіпну Українську Хореографічну Студію, на чолі якої станув би відомий балетний танцюрист Длугопільський, родом з Кам'янця, що тепер одержав постійне заняття в одній з найліпших музиголь в Парижі.

СИМОН ПЕТЛЮРА НА ФІЛЬМІ.

БЕРЛІН. — Дня 19 грудня в одному з кіно-театрів „Уффі“ відбулася вчорніша прем'єра великого фільму польської визвольної боротьби, що дає повний образ життя і діяльності Пілсудського. Є там знимки, зняті на Україні, в Винниці в 1920 р., де головний отаман Петлюра у супроводі польських старшин проходить здовж фронту почесної варті і всідає до поїзду. У вікнах вагону бачимо потім Симона Петлюру та Йосифа Пілсудського.

ДЕ НАЦІОНАЛЬНА ЧЕСТЬ?

КРАКІВ (Польща). — Найбільш україножерний польський щоденник „Літературний Кур'єр Цодзєнний“ святкував 25-ліття свого видавництва. З цієї нагоди вислав gratulacyjnie письмо Українській Центральній Комітет, відділ у Кракові. Голова цього комітету, Петро Самойлов, висловив тій польській шматі від оборнців Річпосполитої з 1920 р. „найсердечніші побажання успішного розвитку“.

ПОМИНАЮТЬ ПРАВДИВИХ ПАТРІОТІВ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — Між іменованими єпископом Стойкою членами єпархіальної шкільної ради нема найкраще заслуженого священника, о. Августина Волошина. Українці питають себе: щож це за єпархіальна нова політика?

ДБАЮТ ЗА СИРОТИ.

УЖГОРОД. — „Жіночий Союз“ і жіноча секція Т-ва „Просвіти“ влаштували „День Сироти“, з якого прибуло коло 3,000 корон прибутку для сиріт.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩО ЇХ ЖДЕ?

"Довідемося з достовірних жерел" — писав ньюоркський тижневик "Нейшен" — "що в грудні два італійські полки, що мали всідати на корабель в одній південно-італійській порті для виїзду до східної Африки, збунтувалися й відмовилися їхати. Вони не пішли. Супроти труднощів дістати автентичні військові інформації про Італію, це зовсім можливе припустити, що поступок двох полків не є відорваною подією. Можливо, що такий подій є більше, але ми про них не знаємо".

Коли це могло виглядати на вістку, що була вислідом бажання цієї газети компроментувати Мусоліні, то 9-го січня появилася в "Нью Йорк Таймсі" вістка з Інсбрука, що в Мерано збунтувався п'ятий італійський альпійський полк та відмовився йти на війну в Егіптію. У цій телеграмі говорилося про стрілянину офіцерів та жертви серед мужви. Лондонська газета, "Дейлі Телеграф" подала в той день телеграму свого міхенського кореспондента про цей бунт. До Відня, що вважається за приятеля Мусоліні, напіли вістки про те, що через австрійську границю перейшли коло дві тисячі італійських дезертирів.

Наступного дня газети подали звичайне заперечення італійського уряду в цій справі, якого зрештою можна було сподіватися без огляду на те, чи такі бунти були, чи ні; та того самого дня напіли вже вістки, що подають не чутки, але факти, які можна перевірити, а саме факти про вікарії з італійської армії, які схоронилися до Югославії, Німеччини й Австрії. Показується, що до всіх тих країв утікали італійські жовніри. В самій тільки Баварії, наприклад, є їх коло 3,000. Велика їх частина живе в таборах, але багато ходить вільно вулицями міст.

Цікаво було би розглянути, що заставило цих людей утікати з італійської армії. З усіх донесень видно, що втікають тепер передовсім не-італійці. Отже німці з Тиролю та хорвати з приадрийських країв. Люди, що не признають Італії рідною країною, люди, забрані в Італію проти їхньої волі. Не багато є таких людей в Італії, котра назагал є національною одноцільною державою, а проте навіть у ній недержавний елемент викликає страшну деморалізацію в армії.

Можемо представити собі тепер, як будуть виглядати на війні армії таких національно мішаних держав, як Чехословаччина, Румунія, а передовсім Польща й Росія. Кожда з цих держав буде сподіватися закрити населення в одну цілість при помочі війни, а тут якраз війна розложить армію й запілля, а тимсамим здеморалізує центральний уряд.

Бережися, Польще й Росіє! Як з коси шкіру деруть, то вівці знак дають.

Ф. Аруе.

ІСТОРІЯ ДОБРОГО БРАМАНЦЯ

Підчас моїх подорожей зустрів я старого браманця (ви- знавця індійського бога Брами), людину, повну второпності, дуже быстрого ума й великого вченого. Що більше, він був багатий, а тимсамим іще мудріший, бо, маючи всього подостатком, не потребував нікого обманювати. Його дім вели дуже складно три гарні жінки, що напередки стілалися йому приполюбатись; коли браманець не забавлявся з своїми жінками, тоді займався філософуванням.

Поблизу його дому, що був гарний, виставний і оточений чарівними городами, мешкала стара Індійка, глупа й доволі вбога.

Браманець промовив однієї днини: "Я хотів би ніколи не народитися". Я запитав — чому? Відповів: "Студію від сорока літ і бацу, що можу вважати тих сорок літ за втрачені; навчав інших, а сам нічого не знаю; цей стан викликає в мене стільки упокорення й несмаку, що життя мені набридло. Я народився, живу в часі, а не знаю, що таке час. Знаходжуся в точці між двома вічностями, а не маю ніякого уявлення про вічність. Я створений з матерії, думаю, а ніколи не зможу розізнати того, що творить думку; не знаю, чи світовідчуження є в мене простою властивістю, як хощу, так воно і є; чи ж думка, так само, як беруться руками. Не тільки основа

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ СВИДКІВ.

(З львівського часопису "Український Вісник").

(29)

Дня 30. травня 1934 р. обсервував свідок дім, де жив Карпинець. Нагляд тривав до год. 22-гої, після чого передав нагляд агентам Шкарадеків і Сордилеві. Від 22-гої до 23-тої год. був свідок у мешканні Маршаліка, що знаходився напроти мешкання Карпинця. Пізніше аж до 24-тої години був на дембнічній мості.

На запит д-ра Павенцького свідок пояснив, що доручення сліди Клімишина отримав від начальника слідчого уряду в Кракові, Білевича, з кінцем 1933 р.

Свідок не раз обсервував, як Клімишин перевозив нелегальщину ОУН.

Запитаний прокуратором Рудницьким, свідок подав, що 19. червня 1934 р., підчас другої ревізії в хаті Карпинця знайдено малу заржавілу бляшку, що відповідала формою овалеві накривки пушки, яку вбивник кинув підчас утечі.

На внесок прокуратора Рудницького показано свідкові бляшку, яка знаходиться між річечими доказами. Свідок пізнає цей предмет.

Описав знімає свідок Францішек Капуста, старший постерунковий слідчого відділу в Кракові. Цей свідок, так як його попередник, переводив обсервацію в Кракові. З уваги на те, що свідок не пригадає собі тепер подробиць тієї обсервації, суд рішив відчитати його знімання, зложені в слідстві.

Знімання отого свідка дотичать тих самих подробиць, про які говорив свідок Чижевич, бо обидва вони спільно виконували службу.

Свідок потвердив у цілості свої тодішні знімання.

На запит предсідника, чи зпосеред підсудних пізнає Карпинця й Клімишина, свідок показує даних обвинувачених.

Свідок у відповідь на запит д-ра Павенцького подає, що

30. травня 1934 р. рішучо пізнав Лебеда, бо оглядав його крізь далековид з віддалі 60 кроків.

На дальші запити оборони свідок говорить про закупно хемікалій, що його полагоджував під Карпинцем.

Максиміліан Шкарадек, старший постерунковий слідчого уряду в Кракові, теж не пам'ятає сьогодні подробиць обсервації запідозрених у приналежності до ОУН у Кракові. Суд рішив відчитати знімання того свідка зі слідства.

Ці знімання дотичили головно підс. Карпинця й Клімишина й покритивалися зніманнями двох попередніх свідків.

НАСТУП ОБОРОНИ.

У відповідь на запит д-ра Шлапака пояснив, що 30-го травня 1934 р. обсервував Лебеда, який того дня приїхав до Кракова й перебував у мешканні Карпинця.

На дальші запити відповідає свідок, що Карпинець й Клімишин заховувалися конспіративно. Раз побачив свідок Клімишина, як той ніс якусь пачку з аптичного складу.

Д-р Шлапак: Чому ви в слідстві знімали, що 30. V. 1934 обсервували Карпинця від год. 22-гої до 1-шої, а потім ці знімання ви відкидали?

Шкарадек: Зайшла "помилка".

Д-р Шлапак: На якій підставі ви подавали тоді мінути?

Шкарадек: Мовчить.

Д-р Шлапак: Чи часто трапляються у вас такі помилки?

Предс.: Ухилим то питане.

Д-р Шлапак: Чи Карпинець й Клімишин вистерігалися себе

взаємно в публичних місцях?

Шкарадек: Ні — навпаки, дуже часто прохажувалися разом по вулицях і взаємно себе відвідували.

Д-р Шлапак: То значить, що поведінка була їх... яка?

Шкарадек: Конспіративна.

Д-р Шлапак: На чому полягала ця конспірація?

Шкарадек: Взаємно себе контролювали.

Д-р Шлапак: На чому полягала ця контрола?

Шкарадек: "Огльондалісен".

Д-р Шлапак: Що це значить: "огльондалісен"?

Предс.: Ухилим то питане.

Д-р Шлапак: Відколи ви обсервували кімнату Карпинця крізь далековид?

Шкарадек: Від квітня.

Д-р Шлапак: А звідки ви обсервували цим далековидом?

Шкарадек: З протилежного мешкання — купця Маршаліка.

Д-р Шлапак: Чи Маршалік був на услугах поліції?

Шкарадек: Ні, він нам вислугувався з чемності.

Д-р Шлапак: А може ви платили за ці послуги?

Предс.: Ухилим то питане.

Д-р Павенцький: Хто вам показував, що якраз цей то Клімишин?

Шкарадек: Я сам устійнив.

Д-р Павенцький: Як?

Шкарадек: З власної обсервації.

Д-р Пав.: Що це за "безпосередня" причина, що вас спонукала до переведення ревізії 14. VI. 1934 у Карпинця?

Предсідник ухилив це питання.

Д-р Пав.: Чи вам не було дивно, що так довго обсервували одних і тих самих? Чому ви не "інтервували" скорше?

Предс.: Відхилимо це питання і пригадуємо п. оборонцеві артикул 61 про устрій у судах (грошова кара).

На чергу прийшов свідок Маршалік.

Д-р Шлапак: — Ви знімали у слідстві, що "колега" Чижевич просив вас... Чому ви його назвали "колега"?

Маршалік: Бо приходив до мене.

Д-р Шлапак: Ви переводили обсервацію Карпинця й Клімишина?

Маршалік: Так, на просьбу Чижевича.

Д-р Шлапак: Чи ви з чемності відступали йому свою кімнату до обсервації?

Маршалік: Ні, він мені платив 45 зл. місячно.

Предсідник: Прошу подивитися на лаву підсудних і показати, кого пізнаєте з цієї обсервації.

Свідок Маршалік довго приглядається і врешті показує на Качмарського — це

Клімишин; а на Підгайного — це Карпинець.

Предс.: Пізнаєте їх?

Марш.: Так...

Предс.: Категорично?

Марш.: Так.

Предс.: А може ви помиляєтеся?

Марш.: Ні, добре його тямлю; він там мешкав.

Предс.: Підсудний Клімишин, прошу встати. Може це той?

Марш.: Так, так, я помилюся. Це той.

Описав таксамо пізнає свідок Карпинця.

На цьому розправу закінчено.

По закінченню розправи (17.30) прокуратор дозволив Гнатківській на побачення зі своєю матір'ю.

Гнатківська залишається на своїй місці; мама сідає в лаву "адвокатську"; міцно і довго цілються. Дня раз враз цілує руки своєї матери і тулить до свого розпаленого лица.

Інших підсудних нема.

В другій лаві (для підсудних) Підгайний і д-р Ганкевич в кутку щось конферують.

Спродажують також Рака. (Д-р Ганкевич боронить їх всіх троє — також Лебеда).

ВІДКИНЕННЯ ВНЕСКІВ.

Адв. Шлапак заявив, що в справі хемікалій може зложити знімання або сам підс. Карпинець, або теж він — його оборонець. Тому, що вірніший проф. Дзевонського, що знаходиться в актах справи, з уваги на брак знімаєнь підс. Карпинця, є некомплетні

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЕДНАННЯ

(За грудень 1935)

I. Прихід:

З перенесення \$ 105.25
Прихід у грудні 1,498.40

Разом \$1,603.65

II. Розхід:

а) Висилка до краю:
1) Визвольна боротьба \$550.00
2) Інваліди 525.00
3) Для підсудних на варшавським суді 150.00
4) Політичні в'язні 50.00
5) Читальня "Просвіти" в Селіських 30.00
6) Видавництва в краю 26.00
7) "Просвіта" 25.00
8) Музей Визвольної Боротьби 25.00
9) Письменники 25.00
10) Український Шпиталь у Львові 20.00
11) Сироти по українських жовнірах 20.00
12) Матерям Біласа і Данилишина 15.00
13) Кошти висилки і письм 10.05 \$1,471.05
б) Почтова скринка 4.00
в) Кошти вдержання канцелярії 25.00

Разом \$1,500.05

III. Зіставлення:

Загальний прихід \$1,603.65
Розхід 1,500.05

Остається в касі Обеднання з кінцем грудня 1935 р. \$ 103.60

Обеднання Укр. Організацій в Америці.

й не вичерпують нілості справи — він попирає свій перший внесок. Далі заявив оборонець, що Сандур, якого визнали на розправу як свідка, тепер фігурує на розправі як знавець.

У відповідь на останню завагу д-ра Шлапака вносить прокуратор, щоб суд ствердив, що Сандур, на внесок прокуратора, фігурує як знавець. Якщо ж іде про покликання проф. Дзевонського, то про те можна говорити щойно після внясення підс. Карпинця. Доки ще нема таких внясеннь — нема вирішення фактів, що захиталиб тезою проф. Дзевонського. Нема — каже прокуратор — причини завізвати знавця. Позатим карна процедура знає тільки внясення, що їх складає обвинувачений, а не його оборонець. Оборонець підс. Клімишина, д-р Павенцький, приєднується до внеску д-ра Шлапака.

Суд проголошує постанову, якою відкидає внески оборони.

Рівночасно постановив суд долучити до актів справи знімки Чермеринської й Федіни.

Нав'язуючи до тієї останньої постанови, д-р Ганкевич вносить, щоб суд додатково завізав свідка постерункового Тішчинського, щоб показати йому знімку Федіни, бо цей постерунковий заявив, що бачив його на Краківським передмістю.

Цьому внескові противиться прокуратор Желенський, мовляв, цю знімку показували вже Тішчинському в слідстві.

Суд і той внесок оборони відкинув.

З черги приступає суд до дальшого переслухання свідків. Як перший свідок знімає Ружа Гліценштайнова.

Свідок мешкала у своєї сестри — Ем. Кашерової, в якій дня 15. травня 1934 вийняв кімнату Сваричевський — Лебеда. Субльокатор не говорив, на як довго вийняв кімнату; додав лише, що приїхав на студії.

Востаннє бачила свідок Сваричевського в день убивства міністра Перацького, десь у год. 19-тій. Сваричевський ніс воду в склянці й розливав її. Коли свідок спитала Сваричевського, чому так хвилюється, Сваричевський відповів: "Сьогодні страшний день, бо вбили міністра Перацького". Коли свідок спитала, чи вбив-

ників зловили, Сваричевський відповів: "Саме ні!" Коли того дня прийшов Сваричевський додому, свідок не знає. В кілька днів після отримала Кашерову картку від Сваричевського з проханням переховати річи.

Свідок пізнає в Лебеді того, що мешкав у Кашерової як Сваричевський.

На внесок прокуратора суд відчитує кілька уступів із знімаєнь того свідка в слідстві, тому, що в деяких подробицях вони ріжнилися трохи від теперішніх.

ЗІЗНАННЯ В'ЯЗНІВ.

Черговий свідок, Ярослав Штойко, перебував у в'язниці в Равічу за діяльності в ОУН. Свідок намагається говорити по українськи, однак, упіменний предсідником, знімає по польськи.

Лебеда і Малюцу свідок знає, однак лише з академічного життя. На терені організації не мав з ними ніяких зв'язків, бо сам він теж до ОУН не належав.

Прок. Желенський: Таж ви призналися до зв'язків із Лебедем і до приналежності до ОУН тоді, як вас переслухували в справі замаху на советський консулат.

Штойко: Ті знімання зложив я під впливом змучення і потім їх я відкидав. Я обтяжив Лебеда, бо поліція сказала мені, що він за кордоном. Я думав, що не зашкоджу йому й тоді видавав цілу низку обставин.

На запит прок. Желенського, чи свідкові відомо, що інший член ОУН — Маевський теж знімав ті самі подробиці, свідок не відповідає.

Прок. Жел.: Нам тут сказали, що ви підчас переслухання просили, щоб вас довго переслухували, бо так з місяця не можете признатися до вини, й "вспити" співваришів; мовляв, потім не могли перед ними оправдатися.

Штойко: Ні, це неправда. Мене мучили довгими переслуханнями і під кінець слідства.

Прок. Жел.: А коли ви призналися до вини, чи тоді примінено до вас якісь регулятивні полекші?

Штойко: Цілий час однаково зі мною поводитися.

Прок. Жел.: Отже бачите, що неправдою є, наче ви владисталися за те, що в слідстві не признаються.

(Далі буде)

ВПРОДОВЖ СІЧНЯ ПАМ'ЯТАЙТЕ НА РІДНУ ШКОЛУ В РІДНОМУ КРАЮ, ЗБИРАЙТЕ ДАТКИ ПРИ ВСЯКІЙ НАГОДІ

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ДЕ ЗРАЗОК?

Про промову президента Рузвельта до конгресу з нагоди відкриття нової сесії конгресу написали італійські газети, що це церковна проповідь.

Чи в своїм подражненню цю промовою італійські газети добре зловили суттю признаку промови американського президента, можна сумніватися.

Одно добре, що звернули увагу на цей бік промови. Бо справді є промови, що беруть собі зразок з церковних промов. Є теж політичні промови, що беруть собі за зразок промову адвоката до присяжних суддів. Ще інші промови взуваються на промови вчителів до дітей. Ще інші нагадують нам промову генерала до вояків. А є промови, що нагадують плач жибрака під підлотом. У деяких народів такі промови найпопулярніші.

ТЕПЕР УЖЕ ВІРИМО.

Американські газети принесли своїм читачам фотографії Ворошилова, большевицького комісара оборони, одітого в новий уніформ начальника червоної армії.

На фотографії показаний він, як сидить при столі з большевицьким диктатором Сталіном. Оба лица усміхнені. Оба, видно, з себе дуже вдоволені: Ворошилов, що такий гарний уніформ дівав, а Сталін радий, що Ворошилов задовольнений з уніформом.

Зовсім так, як мати вернеться з ярмарку й принесе хлопчикове нове перо до старого капелюха.

КОРОЛЬ АМУНІЦІ.

Під таким заголовком написав Роберт Номен книжку про грека Василя Захарова, відомого торговця амуніцією, котрого недавно один проповідник у Нью Йорку називав наймерзеннішим чоловіком у світі. Інші називали його „тарабанщик для бога війни Марса“, „містичний чоловік Європи“, „продавець смертей“, і так далі.

Пишеться у книжці, що як Захаров збирається продавати комусь гармати, то він усе прибирається відповідно до ролі, яка буде найпопулярніша в того, кому він збирається продавати гармати. Наприклад, збираючись продавати гармати царському уряду, він наперед довгий час виробляв собі славу відомого зводителя жінок. Він винохав, що ця ролія на царських дворах може найскорше викликати зацікавлення до нього та дати йому нагоду продавати гармати.

Нема в цьому нічого нового. Адже в інших кругах не можна продати свого товару, поки не заграється ролі святого, що на жінок ніколи й очей не підводить.

ВИСОКА ПОЛІТИКА.

Захаров, видно, великої думки про себе за це вміння вдавати такого, якого його покупець припадково в дану хвилину поважає.

Та не знати, чи є в тому щось високе. Не треба аж людини, щоб так вдатися. Загалом це відома штука між звирітими. Великим майстром цієї штуки є, наприклад, ящівка хамелеон. Вона приймає на своїй шкірі барву свого оточення. Сидить на брунатній гильці, то і її шкіра брунатна. Перелізе на лист, то її шкіра позеленіє. Перелізе на ясносірій каміні, то тут її шкіра вже так уложиться, що виглядає як ті каміні.

Як це робить ящівка, маленьке, слабе, безборонне створіння, то може в тому є щось подиву гідне. Але що тут подивляти, коли хамелеон наслідуює „король амуніції“?

ЩО КОШТУЄ ВІЙНА?

Дж. П. Морган, американський банкир, сказав під присягою перед сенатським комітетом для розсліду амуніції, що в часі війни він дістав від альянтів 30 мільйонів доларів як комісове за посередництво при продажу амуніції.

Коли Морган дістав 30 мільйонів доларів комісового, то скільки заплачено за амуніцію?

Це питання цікавить мене, бо в Америці є люди, які люблять говорити, що якби американські українці не були розстріляні тих грошей, які вони зібрали на допомогу рідному краю в часах боротьби за самостійність, то український народ був би добув собі самостійність.

Американські українці зібрали були на цю ціль коло \$100,000.

ЯК РОБИТИ, ТО ЧОМУ ВЖЕ НЕ ДОБРЕ?

Щоби здержати заворушення в Венесуелі, що там зчинилися по смерті диктатора, проголошено военний стан.

Під загрозою лютих кар уряд забороняє збиратися більше ніж тром особам.

Чому не зборонено збиратися навіть тром особам, як це було в Росії підчас російської революції в 1905-тім році?

Це давало би поліції широку руку до діяльності. Кажуть, що підчас тої революції до двох людей на вулиці підходить поліцей і кричить: „Розійтись! Не чували приказу, що не вільно збиратися?“

„Чували!“ — кажуть йому.

„Але нас тільки два“.

„А я що?“ — кричить поліцей. — „Собака?“

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиро подяку всім учасникам похорону могого мужа Івана Фариняка, і тим, які в моїм тяжкому горю несли мені розраду й заспокоєння. Також щиро дякую членам від 109 У. Н. С. в Бетлєві, Па, та тим, що зложили вікни.

Марія Фариняк, вдова.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗА.

Михайло Зошенко.

ПОЧТА

Микола Дмитрович Огірчиків, поштовий службовець, святкував сьогодні скромне родинне свято. Як пробудився вранці, звернувся до жінки з любово усмішкою:

— Докійко!... Дня десятого цього місяця минає точно десять літ, як ми щасливо побралися. Повідомляючи про це, складаю тобі найщиріші бажання.

У блакитних очах Огірчикова засяла радість, та він скоро здавив її. Огірчиків приготував для жінки приємну несподіванку. Ще вчора вечером, заки скінчив працю на пошті, уложив відповідну телеграму з бажаннями. Дав її джурному товаришеві Стулчиківі, щоб вислав шойно сьогодні вранці. При цьому закріпив інтимно приятельським голосом:

— Це її дуже впаде, розумієш?... Таж моя стара всенке життя, а живе вже тринадцять два роки — не одержала ні одної телеграми, розумієш?

За хвилиночку прийде листар і дасть їй телеграму. Найважливіше, щоб не зрадитися передчасно... Огірчиків наслухував, щоб переконатися, чи не чути вже на сходах листаревих кроків...

Сіли до снідання. Розміряні шлюбним ювілеєм, стали згадувати давні, молоді часи: як то перешіптувалися в паркових алеях, як тихо зітхали, як тьохав соловейко... Нараз хтось застукав до дверей!

Щоб іще було більше вражіння, Огірчиків позіхнув і сказав від несхочу:

— Вийди, Довійко, на коридор, щоб зіндентифікувати гостя.

Евдокія Пантелеївна вернулася з коридора здивована та сердита:

— Дурниці! Дивовижа... Телеграма. До мене. Виразно написано: Евдокія Огірчикова. Нічого не розумію!

— Перечитай, то зрозумієш!

Та як жінка перечитала телеграму, ще більше здивувалася.

ЗАМОВЛЯЙТЕ У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“ КОРОТЕНЬКУ

ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

для дітей у чотирох частих з дуже гарними ілюстраціями М. Фартуха.

1-ша книжечка:	ц.
КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО	20
2-га книжечка:	
ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНЬСЬКА ДЕРЖАВА	20
3-тя книжечка:	
КОЗАЧЧИНА	20
4-та книжечка:	
УКРАЇНА В НЕВОЛІ	20

З тої коротенької історії України ваші діти пізнають бувальщину рідного краю й народу в тих славних часах, коли існувала велика Українська Держава й коли опісля опинилася в неволі.

Хто замовить усі чотири книжки разом, дістане їх за 75 ц.

„СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

МАСАРИК ЗРІКСЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО УРЯДУ

(Допис із Чехословаччини).

Є щось трагічне в людській долі. Від природи людина, що живе, мусить врешті постарітися і вмирати. Слабне організм, слабнуть духові сили, погасає енергія.

Незадовільний стан здоров'я Т. Г. Масарика, чехословацького президента, примушував його ставити домагання до своїх співробітників, щоб вони дали згоду на його уступлення з президентського уряду. Ще підчас недавнього його вибору на президента чехословацької республіки, 1934 року, Масарик відмовився дати свою кандидатуру під голосування. Але послухав ради і прохання своїх приятелів і послужив для добра держави ще півтора року. В березні 1935 року Чехословаччина святкувала 85-літній ювілей свого першого президента. Але цей рік був останнім для президентства Томи Масарика. 14 грудня 1935 року він подався до дімисії. Переговори про своє уступлення почав ще в листопаді.

Президент Масарик, „батько народу“, творець самостійної Чехословаччини, належить до найбільших постатей Європи 20. віку. Син кріпака-робітника, призначений від дитячих літ до професії коваля, він завдяки щасливому збігові обставин та через власну енергію стає вчителем, студентом університету, професором філософії, послом до австрійського парламенту. За світової війни організував Масарик чеську заграничну революційну проти Австро-Угорщини; він був іще перед кінем свій визначний державними антантанта за голову уряду Чехословаччини. Від 1918 року Масарик — президент чехословацької республіки.

Масарик належить до політиків демократичного характеру. Сучасна політика в усіх державах звертається до народних мас, намагається притягнути їх до себе. Це робиться різними способами у країнах демократії і в країнах диктатури. Там, де панує диктатура,

правляча партія не допускає до голосу опозиції, не терпить критики. Диктатори — Сталін, Гітлер, Мусоліні — вимагають від мас сліпого послуху своїм приказам і кличам. Вони намагаються здобути в народі лише почування — гнів, радість, надію, ненависть з приводу дійсних або вигаданих диктаторами явищ і фактів громадського життя. Диктатори все числять на масову психозу, на „іраціональне“, щоб заімпотизувати народні маси, зробити їх слухняним знаряддям для своїх плянів. Це політика фантазії, що часто кінчиться для самих диктаторів катастрофою.

Політика демократичного типу теж не забуває про людські почування, але вона кладе більшу вагу на те, щоб народні маси не тільки вірили, не тільки надіялись, ненавиділи, але й розуміли, чому вони це і те мають робити. Бо в демократії не спить критика, і взаємна контролі дозволяє пока-

зати всім перед очі, де є правда.

Масарик дав коротке означення демократичного способу вирішення державних і громадських справ: „Демократія — це дискусія“, писав він задовго перед світовою війною. Масарик — це жива совість свого народу. Він усе вчив своїх громадян, що в суспільному житті кожда одиниця повинна мати відвагу в обороні свого права і боротися за чесне господарювання громадськими грошми: „Не боятися і не красти“ — це другий клич Масарика.

Як учений, Масарик має свій погляд на історію розвою людства і зокрема цивілізованих народів. Масарик був і є прихильником політичних метод і устрою англо-саксонських народів. У своїй „Світовій революції“ він показує, що похід визвольних демократичних ідей почався від західних країн (Англія з її революцією 17. віку), з Франції, з Америки. Масарика не переконують гістерици вигуків тих, які проповідують, що, мовляв, „демократії прийшов кінець“, і вказують на поширення диктатур в Європі. В своїй новій книзі „Шлях демократії“ Масарик пише, що за демократію, за свободу людини, за волю переконання треба боротися. Коли говориться про кризу демократії, то винна не ідея демократії, а самі люди, що не допросили до демократичної самоуправи. Масарик нагадує читачам, що демократичні народи — англійський, голандський, бельгійський, французький і інші — мусили довго і тяжко боротися за вільний державний устрій. Тому він не вірить у те, що терор і диктатура можуть надовго запанувати. Ці хворобливі форми уступають своє місце демократії.

Наука президента Масарика була основою, на якій збудована чехословацька республіка. В середній Європі це єдина держава парламентарної демократії. Ні комуністи ані фашисти не мають тут надій на те, щоб їм запанувати в державі.

Перед авторитетом гуманіста-демократа Масарика схилиють голову й Українці. Масарик боронив самостійність української мови перед моговофілами в австрійському парламенті ще 1908 року. Засуджував утиски Українців у Росії перед світовою війною. Ма-

сарик своєю активною піддержкою українських наукових установ і шкіл у Чехословаччині дав доказ, того, що його слова про людяність він говорить шире. Український національний рух Масарик знає з власного досвіду. В засаді він визнає, що українцям належить право на незалежне існування. Але Масарик — реаліст дивиться в корінь річей. Для здобуття самостійності, каже він, не досить сприятливої міжнародної ситуації: треба мати зорганізовані внутрішні сили. Знаючи нашу українську невідомість, Масарик раз сказав: „Нехай українці докажуть, що вони дозріли до незалежності“!

Ці слова чехословацького державного політика треба нам усім добре пам'ятати. Цей пильний чужинець звернув увагу на нашу найпекучішу болячку — на нашу недостатню організованість, що й було причиною упадку нашої державності в р.р. 1918—1919.

Н. В.

ЯКА БУДЕ МАЙБУТНЯ ВІЙНА.

Всі позиції в польській державній бюджеті по стороні видатків зменшили, крім одної: видатки на війське, хоч вони у відношенні до інших податків пайбільші.

Обороняючи недоторканість військових видатків, часопис польських військових кругів, „Польска Збройна“, наводить слова французького міністра війни, полк. Фабрі: „Ти і новочасної зброї створюєш істину, що майбутня війна буде військовою всеобіймаючою. Треба це розуміти так, що не буде фронтів, чи небезпечних відтинків краю. Не буде також різкого розмежування між воюючим в односторонній і цивільним воюючим. Війна захопить усю територію і все населення“.

Коли вдуматися в ці слова військового фахівця, то вони говорять дуже багато, а вже найбільше нам, українцям, що живемо на грані двох світів.

Пан Шкорупій купив жінці на іменини лиса. Жінка оглядає та каже:

— Петре, мені здається, що цей лис фальшивий.

— Це тобі так здається, — відповідає чоловік. Зрештою навіть найправдивіший лис також фальшивий, то вже така лиса вдача.

— Небилиці! Сороміцькі двозначники! Огірчиків вирвав телеграму жінці з руки та на своє здивування прочитав:

Вулиця Лібкнехта 16/7. Евдокія Огірчикова. Негайно подайте процент збільшення подою. Щиро цілую, Шишкін!

Цілі дві хвилини Огірчиків слова не міг промовити. Потім опритомнів, затиснув п'ястуки, став бігати по хаті та кричав:

— Драбуга Стулчиків, знову все попереверчував!... Телеграму в справі видатності подою мали вислати до Молодечарського Союзу. „Щиро цілую“ це ніби для тебе. А Шишкін то певно з третьої телеграми!... Все попереверчував!... Власного товариша праці називав на таку прикрість!... Драб! Та небаром обоє вспокоїлися і знову засіли при столі тай далі згадували давні часи. За хвилину знову хтось застукав до дверей. Огірчиків сам вибіг на коридор. За хвилиночку вертається до хати з листом у руці. Скорю роздирає конверт. Читає та блідне.

— Миколо, що з тобою? — питається перелякана Евдокія Пантелеївна.

— Зі мною все в порядку, однак що з тобою діється?... Я припадково отворив лист, заадресований до тебе, й ось... Чоловік працює в поті чола від ранку до вечора, а ти розвеселилася тут з любчиком? Не лише, що сама залицяєшся, а ще переписуєшся з особою інакшого полу?!

— Ти з глуздів зсунувся!

— Звертаю тобі цей епітет, тому, що нема адресата!

— Дурниці! Дивовижа!... Я тут нічого і ніякого не розумію!

— Тут нема ніякої філософії!... Честе роздери на шматки, як перечитаний неважний лист!... (читає лист): „Дороженька Докієчко! Обіймаю Тебе з усієї сили та цілую твої дорогенькі усточки. Чекаю нині вечером на тому самому місці при містку над берегом ріки“... Що це за один дурень, що по ночах шляється понад рікою?... Хай він лише попадеться в мої руки, а знищу його як марку, яка вже не важна в обігу!...

— Дурниці! Дивовижа!... Нічого не розумію.

— А ось і підпис — „Твій Коко“. Коко!... Ідіотичне ім'я! Чесна людина не може так називатися!... (Бере конверт). І як ця адреса написана?! Передовсім неприписово: насамперед вулиця й адреса дому, а потім назвище!... Це приписане доручування пошти!... А зрештою — Евдокія Пантелеївна Чирікова, а не Огірчикова?!

Отже ти соромишся навіть назвища свого чоловіка та кажеш йому, щоб посилав до тебе листи на твоє дівоче назвище!... Це все все було згорі обдумане.

— Дурниці! Дивовижа!... Я нічого не обдумувала згорі!

Огірчиків бігав по хаті наче навіжений та думав собі:

— Що тут іще сказати би?... Що то говорять у таких випадках і взагалі, що треба робити?... Передовсім кричати — це самозрозуміле... А крім того? Давніше це була найвідповідніша хвилинка для биття тарілок, однак при сьогоднішніх цінах це було би божевілья.

Тимчасом Докія взяла зі стола конверт та стала її пильно оглядати. Нараз відізналася:

— Миколо!... Це дурниці!... Дивовижа!... Таж на конверті є печатка з 1924 року!...

Огірчиків вирвав конверт з рук жінки.

— Так. Справді... 1924. Та це нічого... Могли помилитися... Справдімо дату на листі... Травень 1924 року. Згоджується!

— Дурниці! Дивовижа!... Таж це твій почерк письма, Миколо!... Це твій лист!

— Якто мій?! Колиж так, то відкіляж підпис цього дурня „Коко“?!

— Таж я так тебе називала, як ми були наречені, пригадуєш собі?!

— Так... Справді... Пригадує собі... Це мій лист... Тепер уже все розумію. Лист лежав на пошті десять літ... Докійко... перепрошую тебе!...

Сіли при столі докінчити снідання. До спогадів уже не верталися. Знову хтось застукав до дверей. Обоє здригнулися.

Може знову почта?!

